

بررسی رابطه استرس شغلی با سلامت روان قابله های موظف در شفاخانه های شخصی و دولتی شهر مزار شریف

پوهنښیار خدیجه محمدی ۱ و پوهنوال محمدالله معتمد ۲

۱ عضو هیئت علمی دیپارتمنت روانشناسی و علوم تربیتی، پوهنځی علوم اجتماعی، پوهنتون بلخ، مزار شریف، افغانستان.

Khadijamohammadi202@gmail.com

2عضوهیئت علمی، دیپارتمنت روان شناسی، پوهنځی تعلیم و تربیه، پوهنتون بامیان، افغانستان.

Mutamed1363@yahoo.com

چکیده

هدف: پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه استرس شغلی با سلامت روان قابله های موظف در شفاخانه های شخصی و دولتی شهر مزار شریف انجام شده است.

روش: این پژوهش مقطعی در سال ۱۴۰۲ روی ۶۰ نفر از قابله های مشغول به کار در شفاخانه های شخصی (مولانا، حیات بلخ و مولاعلی) و شفاخانه دولتی بوعلی سینای بلخی، با استفاده از پرسشنامه های، استرس شغلی راس و آلمتایر و پرسشنامه سلامت عمومی مورد بررسی قرار گرفتند. تجزیه و تحلیل داده ها با استفاده از نرم افزار SPSS (نسخه ۲۵) و روش آمار توصیفی و ضریب همبستگی پیرسون، آزمون تی و کای دو انجام شد. میزان کمتر ۰/۰۵ معنادار است. یافته ها: جدول (۵) آمار توصیفی آزمون تی نشان میدهد که میزان استرس رفتاری میان قابله ها در حد متوسط (۲۴,۵)، میزان استرس جسمانی میان قابله ها در حد متوسط (۲۶,۸) و میزان استرس روانی در حد زیاد (۲۱,۰۰) میان قابله ها وجود دارد. همچنان آزمون تی در رابطه به سلامت روان نشان میدهد که از علایم جسمانی (۶۰) تن در (۷,۷)، علایم اضطراب میان قابله ها (۷,۷)، عملکرد اجتماعی میان قابله ها (۸,۹) و افسردگی (۷,۸) بدست آمده است. همچنان نتایج ضرایب همبستگی پیرسون نشان داد که بین استرس شغلی و سلامت روان قابله ها و رابطه معنی دارد وجود دارد.

واژگان کلیدی: استرس شغلی، سلامت روان، قابله ها، مزار شریف

مقدمه

استرس شغلی یکی از شایع ترین مشکلات شغلی و تهدیدی جدی برای سلامت نیروی کار در جهان به شمار می آید. سازمان بین المللی کار، هزینه های وارده به کشورها به علت استرس شغلی را ۱ تا ۵ درصد تولید ناخالص داخلی تخمین زده است. (کشیری دولت آبادی وهمکاران ۱۳۹۰). همچنین در تحقیق های مختلف مشخص شده است که حدود ۳۰ درصد نیروی کار کشورهای توسعه یافته از استرس شغلی رنج می برند. بر این اساس سازمان بین المللی کار، استرس شغلی را بعنوان شناخته شده ترین پدیده ی تهدید کننده برای سلامتی و مخصوصاً سلامت روان کارگران معرفی نموده است. (غریبی وهمکاران ۱۳۹۰). قطعاً در افغانستان نیز کارمندان در معرض استرس شغلی بوده و متضرر شدند ولی دلیل عدم توجه به این مسئله مهم و عدم بررسی، تحقیق و مطالعه آمار دقیق در دسترس نیست.

اهمیت بررسی استرس نه فقط به خاطر خسارتهای اقتصادی آن است، بلکه اثرات منفی آن بر سلامت جسم و روان افراد است امروزه، مشخص شده است که استرس با بسیاری از بیماریهای جسمی و روانی ارتباط داشته و یا در ایجاد، تحول و گسترش آن نقش دارد. دلیل دیگری که باعث علاقه مندی پژوهشگران به مطالعه استرس شده است، ارتباط بین استرس و عملکرد است. اگرچه، عموماً از استرس تصویری منفی در ذهن مردم وجود دارد ولی برای انجام بهینه وظایف، انسان به سطح متعادلی از استرس نیازمند است، زیرا بدون وجود استرس افراد تلاش لازم را به منظور انجام امور از خود نشان نخواهند داد (خسروی، ۱۳۸۳).

هرچند استرس زیاد از حد باعث اختلال در عملکرد و کاهش بهره‌وری کارکنان در سازمانها میشود. از این رو استرس یکی از موضوعاتی است که در حوزه مدیریت و رفتار سازمانی مورد مطالعه و بررسی قرار میگیرد. لذا سازمانها در برنامه خود توجه زیادی به مطالعه، کنترل و کاهش استرس در محیط کار نموده تا از این طریق هم از هزینه های مربوط به آسیب های جسمی و روانی استرس بکاهند و هم باعث ارتقای بهره وری کارکنان خود شوند (دویل سی، ۲۰۰۳). علاوه بر این مطالعه، عوارض و روشهای مقابله با استرس در بعضی از محیط ها اهمیت بیشتری دارد. از جمله این محیط ها میتوان به استرس شغلی قابله های در شفاخانه اشاره کرد. سلیه استرس را اینگونه تعریف کرده است: پاسخ غیر مشخص بدن به هر فشاری است که روی آن اثر بگذارد، خواه این فشار تولید لذت یا تألم کند. سلیه خاطر نشان کرد خواه موقعیت خوب تصور شود مانند ترفیع شغلی یا بد مانند بیکار شدن، پاسخ فیزیولوژی به این برانگیختگی بسیار مشابه یکدیگر است. در مجموع موارد ذکر شده تأثیرات نامطلوبی بر فعالیت فرد گذاشته و باعث تضعیف فعالیتها و انجام وظایف شخص میشود. در حقیقت استرس حاصل نیاز ما به سازگاری فیزیکی، ذهنی و احساسی در مقابل یک تغییر است (عسگری و عباس نژاد، ۱۳۸۶).

استرس شغلی، عبارتاند از پاسخهای هیجانی آزاردهندهای که در صورت عدم تناسب بین خواسته ها و الزامات شغل با استعداد، منابع یا نیازهای کارکنان بروز میکند. استرس شغلی را می توان روی هم جمع شدن عامل های استرس زا و آنگونه وضعیت های مرتبط با شغل دانست که بیشتر افراد نسبت به استرس زا بودن آن اتفاق نظر دارند در تعریفی دیگر که از استرس شغلی ارائه شده است چنین آمده است: کنش متقابل بین شرایط کار و ویژگیهای فردی شاغل به گونه ای است که خواست های محیط کار (و در نتیجه، فشارهای مرتبط با آن) بیش از آن است که فرد بتواند از عهده آن بر بیاید (راس و آلتایمر، ۲۰۰۳).

نشانه های استرس شغلی در سه حیطه روانی، جسمانی و رفتاری بروز می کند، حیطه روانی استرس شغلی با ناراضی شغلی همراه است، این ناراضی از شایع ترین پیامدهای استرس شغلی است که باعث افسردگی، اضطراب، ملالت، اختلال جنسی، احساسات ناکامی، انزوا و بی‌زاری می شود (کنزویچ وهمکاران، ۲۰۱۱).

1. Selye

2 Job Stress

از جمله نشانه های جسمانی استرس شغلی می توان به بیماری های پوستی، اختلال در خواب، سردرد و ناراحتی های تنفسی اشاره کرد. نشانه های رفتاری نیز شامل رفتارهای فردی مانند خود داری از کار، مصرف مشروبات الکلی، مصرف سیگار، قهوه و دارو، پرخوری یا بی اشتها، رفتارهای سیتزه جویانه در برار همکاران یا اعضای خانواده و رفتارهای سازمان مانند غیبت از کار، ترک وظیفه، افزایش حوادث و کاهش بهره وری و عملکرد می باشد (حاجی امینی و همکاران، ۲۰۱۱).

در مطالعات انجام شده، عواملی نظیر رویارویی دائمی با بیماران، مسئولیت در قبال سلامتی بیماران، انجام فرآیندهای بالینی، رویارویی با بیماران در حال مرگ، عدم وجود وسایل کافی و یا نقص در هنگام کار، برخورد با موقعیت های اضطراری و غیر قابل پیش بینی، سر و صدای زیاد در محل کار، نوبت کاری در گردش و محل انجام وظیفه مثل بیمارستان و درمانگاه به عنوان عوامل استرس زای حرفه ای کارکنان بیمارستان و مخصوصا بخش زایشگاه شناسایی شدند (مولارت و همکاران، ۲۰۱۳).

این عوامل می توانند باعث کاهش کیفیت مراقبت از بیماران، کاهش تصمیم گیری های صحیح و به موقع، کاهش توانایی مهارت، نارضایتی از کار، مرخصی های استعلاجی، افزایش خطا، آسیب های ناشی از حوادث رانندگی و تعهد کاری کارکنان مشاغل بهداشتی و درمانی شود (انجذاب و فرنی، ۲۰۰۲).

برآیند تأثیرات این عوامل استرس زا که بر کارکنان و در نتیجه منجر به کاهش کیفیت خدمات بهداشتی و درمانی و تهدید بیماران شود. در مطالعه کنزویچ و همکاران (۲۰۱۱) که بررسی استرس کاری ماماها ی شاغل در بیمارستان های یونان با استفاده از پرسشنامه ارزیابی استرس شغلی (OSAQ) پرداخت، ۵۳ درصد این افراد، علت استرس خود را مواجهه با بیماران ناعلاج و مرده زایی بیان کردند، همچنین برخی ماماها علت استرس خود را سازماندهی ضعیف کار (43.3٪) و ارتباط کنشی با مسئولان مافوق (سوپروایزر و مدیر بخش) گزارش کردند (کنزویچ و همکاران، ۲۰۱۱).

سلامت روانی^۳ به عنوان رفتار موزون و هماهنگ با جامعه، شناخت و پذیرش واقعیت های اجتماعی، قدرت سازگاری با آنها و ارضای نیازهای متعادل خویشتن تعریف شده و عامل مهمی برای سلامت افراد جامعه محسوب می شود (شهرکی و همکاران، ۲۰۱۱).

در صورت که مشکلات سلامت روان، به موقع تشخیص و درمان نشوند، شدت گرفته و باعث آسیب های جبران ناپذیری از جمله افزایش معلولیت های، ناتوانی ها و مرگ زود رس خواهند شد (گلیان تهرانی و همکاران، ۱۳۸۷).

باتوجه به اجتناب ناپذیر بودن برخی عوامل استرس زا در حرفه مامایی و ضرورت توجه به پیشگیری از آثار و پیامدهای روانی و رفتاری استرس، بکارگیری تمهیدات و اقدامات جهت بهبود کیفیت زندگی کاری و آموزش روش های مقابله ای و با توجه به نقش مهم ماماها و سلامت روان آنها، پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه استرس شغلی با سلامت روان ماماها ی شاغل در بیمارستان های خصوصی و دولتی شهر مزار شریف انجام شد.

روش کار:

پژوهش حاضر از جمله پژوهش های مقطعی است که بر روی ۶۰ نفر از ماماها ی شاغل در بیمارستان های خصوصی و دولتی شهر مزار شریف انجام شد. پژوهشگر به منظور انجام این پژوهش ابتدا با بخش اداری دانشگاه هماهنگ کرده و طی یک نامه رسمی از دانشگاه بلخ به بیمارستان های مورد نظر مراجعه کرده و بعد از هماهنگی با بخش اداری بیمارستان ها، جامعه آماری را مورد مطالعه قرار داده است.

حجم نمونه با استفاده از روش نمونه گیری در دسترس انجام شد. معیار ورود حداقل یکسال سابقه خدمت، عدم است از داروهای روانپزشکی و رضایت آگاهانه بود و افراد که سابقه خدمت کمتر از یکسال، مصرف دارو و تمایل نداشتن از مطالعه خارج شدند. بر این اساس و با توجه به حجم جامعه مورد مطالعه از تمام ماماها ی حاضر شیفت کاری آن روز خواسته شد در صورت تمایل، وارد مطالعه شوند. سپس پرسشنامه های استرس شغلی و سلامت روان توزیع شد و شرکت کننده گان خواسته شده

³. Mental Health

سولات را بادقت مطالعه و تکمیل کنند و برای اینکه صادقانه پاسخ بدهند پژوهشگر خواست که از نوشتن نام و نام خانوادگی و هرگونه شماره تماس و آدرس خود داری کنند. بعد از تکمیل پرسشنامه ها جمع آوری گردید. در این پژوهش برای جمع آوری داده ها در مودر استرس شغلی از پرسشنامه ۲۳ سئوالی استرس شغلی رای والتمایر با روایی ۰/۹۱ و پایایی ۰/۸۶ مورد استفاده قرار گرفته است. و برای جمع آوری داده های مربوط به بخش سلامت روان از پرسشنامه سلامت روانی ۲۸ سئوالی کلدبرگ که از روایی و کارایی بالای برخوردار است استفاده شده است. داده ها با استفاده از نرم افزار SPSS25 و آمار توصیفی و استنباطی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

فرضیه ها:

- ۱- به نظر می رسد بین استرس شغلی و سلامت روان رابطه معناداری وجود دارد.
- ۲- به نظر می رسد میزان استرس شغلی و سلامت روان رابطه معناداری در شفاخانه های شخصی و دولتی تفاوت وجود دارد.
- ۳- به نظر می رسد بین سلامت روان افراد با متغیرهای سن، میزان تحصیلات، سابقه خدمت و وضعیت تأهل رابطه معناداری وجود دارد.

یافته ها:

در مطالعه حاضر ۶۰ تن از قابله های شاغل در بخش های ولادی نسائی شفاخانه های خصوصی و دولتی شهر مزار شریف مورد بررسی قرار گرفتند که موارد بررسی شده و در جداول زیر قرار گرفتند.

جدول (۱) آمار توصیفی پاسخ دهندگان نظر به محل کار

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ملکی	28	46.7	46.7	46.7
	مولانا	15	25.0	25.0	71.7
	حیات بلخ	9	15.0	15.0	86.7
	مولا علی	8	13.3	13.3	100.0
	Total	60	100.0	100.0	

جدول (۱) آمار توصیفی پاسخ دهندگان نظر به محل کار نشان میدهد که از جمله (۶۰) تن نمونه آماری پژوهش حاضر، (۲۸) تن در شفاخانه ملکی، (۱۵) تن در شفاخانه مولانا، (۹) تن در شفاخانه حیات بلخ و (۸) تن در شفاخانه مولاعلی ایفا وظیفه می نمایند.

جدول (۲) آمار توصیفی پاسخ دهندگان نظر به سن

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	20-30	38	63.3	63.3	63.3
	30-40	13	21.7	21.7	85.0
	40-50	9	15.0	15.0	100.0
	Total	60	100.0	100.0	

جدول (۲) آمار توصیفی پاسخ دهندگان را نظر به سن نشان میدهد. نتایج نشان میدهد که از جمله (۶۰) تن، (۳۸) تن بین سنین ۲۰-۳۰ سال، (۱۳) تن میان سنین ۳۰-۴۰ سال و (۹) تن میان سنین ۴۰-۵۰ سال قرار داشتند.

جدول (۳) آمار توصیفی پاسخ دهندگان نظر به وضعیت تأهل

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	مجرد	22	36.7	36.7	36.7
	متاهل	38	63.3	63.3	100.0
Total		60	100.0	100.0	

جدول (۳) آمار توصیفی پاسخ دهندگان را نظر به وضعیت تأهل نشان میدهد. یافته‌ها نشان داد که از جمله (۶۰) تن، (۲۲) تن مجرد و (۳۸) تن متأهل می‌باشد.

جدول (۴) آمار توصیفی پاسخ دهندگان نظر به مدت خدمت

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1-10	44	73.3	73.3	73.3
	10-20	1	1.7	1.7	75.0
	20-30	15	25.0	25.0	100.0
	Total	60	100.0	100.0	

جدول (۴) آمار توصیفی پاسخ دهندگان را نظر به مدت خدمت نشان میدهد. که از جمله (۶۰) تن، مدت خدمت (۴۴) تن آنان بین ۱-۱۰ سال، (۱) تن میان ۱۰-۲۰ سال و (۱۵) تن میان ۲۰-۳۰ سال قرار داشتند.

جدول (۵) آمار توصیفی آزمون تی یک نمونه ای

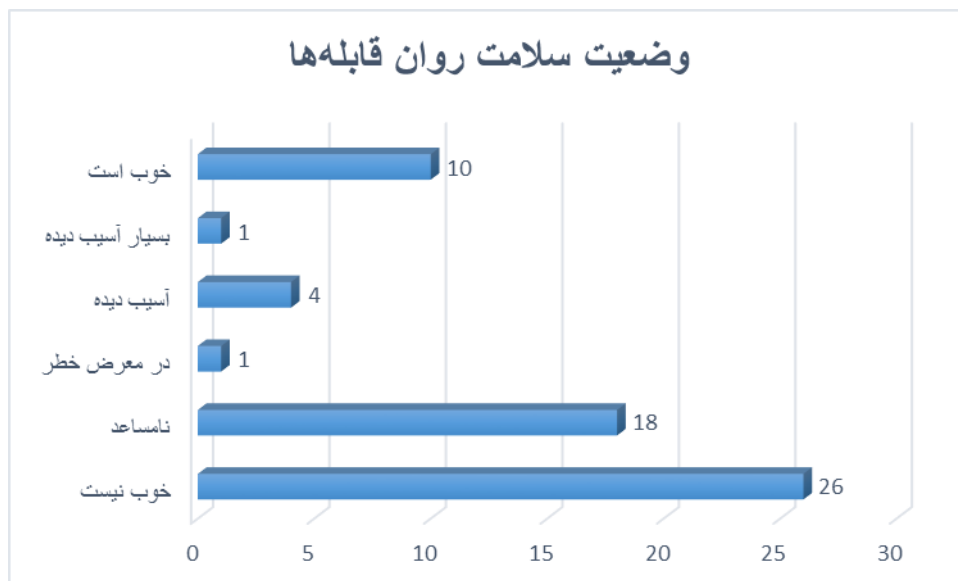
	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
استرس رفتاری	60	24.5000	7.11051	.91796
استرس جسمانی	60	26.8667	7.14135	.92194
استرس روانی	60	21.0000	7.15684	.92394

جدول (۵) آمار توصیفی آزمون تی نشان میدهد که میزان استرس رفتاری میان قابله‌ها در حد متوسط، میزان استرس جسمانی میان قابله‌ها در حد متوسط و میزان استرس روانی در حد زیاد میان قابله‌ها وجود داشت.

جدول (۶) آزمون تی برای سلامت روان

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
علایم جسمانی	60	7.7000	4.15505	.53641
علایم اضطراب	60	7.7167	4.37672	.56503
عملکرد اجتماعی	60	8.9000	4.88408	.63053
افسردگی	60	7.8833	6.02281	.77754

جدول (۶) در رابطه به سلامت روان نشان میدهد که از علایم جسمانی (۶۰) تن در (۷,۷) ، علایم اضطراب میان قابله‌ها (۷,۷) ، عملکرد اجتماعی میان قابله‌ها (۸,۹) و افسردگی (۷,۸) بدست آمده است.

فرضیه اول: به نظر می رسد بین استرس شغلی و سلامت روان قابلها رابطه معناداری وجود دارد.

جدول (۶) نتایج ضریب همبستگی پیرسون

		استرس شغلی	سلامت روان
استرس شغلی	Pearson Correlation	1	0.75
	Sig. (2-tailed)		.006
	N	60	60
سلامت روان	Pearson Correlation	0.75	1
	Sig. (2-tailed)	.006	
	N	60	60

نتایج ضریب همبستگی پیرسون نشان میدهد که بین استرس شغلی و سلامت روان رابطه مثبت و معنی دار وجود دارد. فرضیه دوم: به نظر می رسد میزان استرس شغلی و سلامت روان قابلها های موظف در شفاخانه های شخصی و دولتی تفاوت جود دارد.

جدول (۷) نتایج ضریب همبستگی میان استرس شغلی و سلامت روان در

شفاخانه دولتی و خصوصی

		نوعیت شفاخانه	استرس شغلی	سلامت روان
دولتی	استرس شغلی	Pearson Correlation	1	1.000
		Sig. (2-tailed)		.810
		N	28	28
سلامت روان	استرس شغلی	Pearson Correlation	1.000**	1
		Sig. (2-tailed)	.810	
		N	28	28
خصوصی	استرس شغلی	Pearson Correlation	1	1.000
		Sig. (2-tailed)		.700
		N	32	32
سلامت روان	استرس شغلی	Pearson Correlation	1.000	1
		Sig. (2-tailed)	.700	
		N	32	32

جدول (۷) نتایج ضریب همبستگی میان استرس شغلی و سلامت روان در شفاخانه دولتی و شفاخانه های خصوصی شهر مزار شریف را نشان میدهد. یافته ها نشان میدهد که رابطه میان استرس شغلی و سلامت روان در شفاخانه ملکی مثبت و معنی دار بوده و در عین حال این رابطه در شفاخانه های خصوصی شهر مزار شریف هم مثبت و معنی دار بدست آمده است. بنأ تفاوت میان استرس شغلی و سلامت روان در شفاخانه دولتی و خصوصی دیده نشده است.

فرضیه سوم: به نظر می رسد بین سلامت روان افراد با متغیرهای سن، میزان تحصیلات، سابقه خدمت و وضعیت تأهل رابطه معناداری وجود دارد.

جدول (۸) بررسی رابطه سلامت و روان با سن، تحصیلات، سابقه خدمت و وضعیت تأهل

		سلامت روان	سن	تاهل	تحصیلات	مدت خدمت
سلامت روان	Pearson Correlation	1	0.81	0.7	.610	.805
	Sig. (2-tailed)		.000	.922	.004	.972
	N	60	60	60	60	60
سن	Pearson Correlation	0.81	1	.250	.110	.726**
	Sig. (2-tailed)	.000		.054	.401	.000
	N	60	60	60	60	60
تاهل	Pearson Correlation	0.7	.250	1	.163	.294*
	Sig. (2-tailed)	.922	.054		.212	.022
	N	60	60	60	60	60
تحصیلات	Pearson Correlation	.610	.110	.163	1	.094
	Sig. (2-tailed)	.004	.401	.212		.473
	N	60	60	60	60	60
مدت خدمت	Pearson Correlation	.805	.726**	.294*	.094	1
	Sig. (2-tailed)	.972	.000	.022	.473	
	N	60	60	60	60	60

نتایج آزمون نشان میدهد که بین سلامت روان و سن رابطه مثبت و معنی دار وجود دارد.

بین وضعیت تأهل و سلامت روان رابطه مثبت و بی معنا وجود دارد.

بین تحصیلات و سلامت روان رابطه ضعیف و معنادار وجود دارد.

بین مدت خدمت و سلامت روان رابطه مثبت و بی معنا وجود دارد.

جهت رابطه	نوع رابطه	حالت		سطح معنی داری P-Value	فرضیه
		رد	تأیید		
معنادار	مثبت		✓	۰,۰۶	به نظر می رسد بین استرس شغلی و سلامت روان رابطه معناداری وجود دارد.
معنادار	مثبت		✓	۰,۰۰۱	به نظر می رسد میزان استرس شغلی و سلامت روان رابطه معناداری وجود دارد.
معنادار	مثبت		✓	۰,۰۰۲	به نظر می رسد بین سلامت روان افراد با سن رابطه معناداری وجود دارد.
بی معنا	مثبت		✓	۰,۰۱۱	به نظر می رسد بین سلامت روان افراد با وضعیت تأهل رابطه معناداری وجود دارد.
معنادار	مثبت		✓	۰,۰۰۲	به نظر می رسد بین سلامت روان افراد با تحصیلات رابطه معناداری وجود دارد.
بی معنا	مثبت		✓	۰,۰۰۱	به نظر می رسد بین سلامت روان افراد و سابقه خدمت رابطه معنادار وجود دارد.

بحث و نتیجه گیری:

جدول (۵) آمار توصیفی آزمون تی نشان میدهد که میزان استرس رفتاری میان قابله ها در حد متوسط (۲۴,۵)، میزان استرس جسمانی میان قابله ها در حد متوسط (۲۶,۸) و میزان استرس روانی در حد زیاد (۲۱,۰۰) میان قابله ها وجود دارد. همچنان آزمون تی در رابطه به سلامت روان نشان میدهد که از علائم جسمانی (۶۰) تن در (۷,۷)، علائم اضطراب میان قابله ها (۷,۷)، عملکرد اجتماعی میان قابله ها (۸,۹) و افسردگی (۷,۸) بدست آمده است.

بررسی آزمون تی در هر دو متغیر نشان می دهد که میزان قابله توجه قابله ها استرس شغلی را دارد که روی ابعاد سلامت روان آنها تأثیر سو داشته است همان طور که در جدول (۶) و نمودار (۱) مشاهده می شود ۳۰ درصد قابله ها از نظر سلامت روان وضعیت خیلی بدی دارند و تنها ۱۰ درصد آنها سلامت روان خوب برخوردار هستند.

فرضیه اول: بین استرس اول بین استرس شغلی و سلامت روان قابله های شاغل در شفاخانه های شخصی ودولتی شهر مزار شریف رابطه معناداری وجود دارد که رابطه بین دو متغیر با آزمون آماری پیرسون مورد بررسی قرار گرفته و نتایج باتوجه به سطح معناداری (0/06) نشان می دهد که بین استرس شغلی و سلامت روان رابطه همبستگی معکوس و معنی داری وجود دارد. که این نشان دهنده آن است که تمام ابعاد استرس (رفتاری، جسمانی و روانی) با سلامت روان رابطه دارد و هرچه استرس محیط شغلی بیشتر باشد به همان میزان سلامت روان آسیب بیشتری می بیند.

فرضیه دوم: بین استرس شغلی و سلامت روان قابله های شاغل در شفاخانه های شخصی ودولتی تفاوت معناداری دیده نشد، نتایج با توجه به سطح معناداری (0/001)، نشان می دهد که هر دو گروه مورد مطالعه میزان استرس شغلی و اختلالات روانی دارند و تفاوت چندانی نداشتند.

فرضیه سوم: همانطور که در جدول ۹ نشان داده شده است بین استرس شغلی با سلامت روان با متغیرهای (سن، وضعیت تأهل، میزان تحصیلات، وسابقه خدمت) رابطه معنی دار وجود دارد مطالعات گویای این است که هرچه افراد که تجربه کاری بیشتر، سن بیشتر و پختگی، وضعیت تأهل و تحصیلات بالاتری دارند با استرس های محیط کاری بهتر کنار آمده و مدیریت می کنند.

مطالعه حاضر با مطالعه شهر کی واحد وهمکاران (۲۰۱۱) وهاشم نژاد و همکاران (۲۰۱۳)، هاشم نژاد وهمکاران (۲۰۰۰) وکنزویج همکاران (۲۰۱۱) که هرکدام در جامعه خودی استرس کارکنان از جمله قابله ها را در شفاخانه ها مورد سنجش قرار دادند، همخوانی دارد.

بنابراین تحقیق حاضر نشان می دهد که قابله های شاغل در شفاخانه ها در معرض استرس بیشتری قرار دارند و سلامت روان آنها نسبت به سایر گروه ها آسیب پذیرتر است. دلیل این مسئله می تواند تنش های محیط، سن و تجربه و مهارت کم، وضعیت محیطی واجتماعی، سطح انتظارات بالا در محیط کاری وعدم توانایی قابله ها در سازگاری با محیط و مدیریت استرس باشد. که می تواند کاهش سلامت روان و بدنبال آن باعث کاهش توانایی و عملکرد قابله ها خواهد شد.

از همین رو پیشنهاد می شود برای کاهش استرس شغلی قابله ها موارد زیر در نظر گرفته شود:

- ارائه خدمات و جلسات روان شناسی آگاهی دهید
- برگزاری ورکشاپ های تخصصی جهت بالا بردن ظرفیت های علمی قابله ها
- اختصاص دادن تسهیلات بیشتر جهت تشویق قابله ها
- ایجاد مرکز مشاوره وبهداشت روانی در محیط های شفاخانه
- انجام تحقیقات بیشتر در زمینه سبب شناسی استرس شغلی قابله ها

References:

1- Alpaslan O, Doganer G.(2009).Relationship between levels of bum out of midwives who work in Sivas, Turkey province center and identified socio- demographic characteristics. Into J Nurse Midwifery Now;1(2): 19-28 Chehregosha H. [Comparing Stress Level of woman nurses of different

- ۲- Bahrami Abbas, Akbari Hossein, Mousavi Seyyed Gholam Abbas, Hanani Mitra, Ramezani Yadullah (2018) " Job stress in nurses of hospitals in Kashan city" Faiz scientific-research quarterly, 15th volume, number 4, winter 2010, pp. 366-373
- 3- Askari F, Abbasnezhad A,(2007). The study of professional stressor factors in nursing and midwifery community. *The Horizon of Medical Sciences*;12(4):12-18
- 4- Anjazab B, Farnia F.(2002). Relationship between job stress and Psychological-behavioral responses of midwives working in public hospitals of Yazd in 1999, [Article in Persian]. *J Yazd Univ Med Sic*; 10(3): 32-8.
- 5- Doyle CE. (2003). *Work and organizational psychology: An introduction with attitude: Psychology Press. 2003, Taylor & Francis Group,P106-111.*
- 6- Golian Tehrani Sh, Monjamed Z, Mehran A, Hashemi Nasab L.(2008). The mental health status among midwives working in Tehran's public hospitals, [Article in Persian]. *Hayat*,13(1): 73-80.
- 7- Hajamini Z, Cheraghalipour Z, Azad Marzabadi E, Ebadi A, Norouzi Koushali A.(2011). Comparison of job enters in military and non- military drivers in Tehran city, [Article in Persian]. *Iran J Milt Med*,13(1): 25-30.
- 8- Khosravi M.(2004). Examine job stressors librarians working in academic libraries Ministry of Science, Research and Technology, Tehran, from their perspective, research projects, Information and Documentation Center of Iran, Tehran,[Persian]
- 9- Knezevic B, Milosevic M, Columbic R, Belosevic L, Russo A, Mustajbegovic J.(2011). Work- related stress and Work ability among Croatian university hospital midwives. *Midwifery*; 27(2): 146-53.
- 10- Moll art L, Skinner VM, Newing C, Fourier M,(2013). Factors that many influence midwives work- related stress and burnout. *Women Birth*; 26(1): 26-31.
- 11- Nasser Hashemi, Samia Rahimi Moghadam, Mostafa Mohammadian (2013), study of mental health and occupational stress of midwives working in Kerman city hospital, *Obstetrics and Gynecology Quarterly*, Volume 16, Number 64, Page 9.
- 12- Ras R, Altaymer E. job stress, translated by G.(2002). Khajehpour, Industrial Management Institute Publications. [Persian]
- 13- Sharaki Vahed A, Mardani Hamuleh M, Sanchuli J, Hamedi Sharaki S.(2011). Assessment of the relationship between mental health and job stress among nurses] [Article in Persian], *J Jahrom Univ Med Sci*;8(3): 34-40